

МОТИВАЦИОННИ НАГЛАСИ НА СТУДЕНТИ ПЪРВОКУРСНИЦИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ” В МУ-СОФИЯ

Антония Трендафилова

MOTIVATIONAL ATTITUDES OF FRESHMEN STUDENTS, MAJORING IN “HEALTH CARE MANAGEMENT,” AT THE FACULTY OF PUBLIC HEALTH-SOFIA

Antonia Trendafilova

Резюме: Очакванията и нагласите на обучаваните студенти пораждаат необходимост от мотивация, която може да се определи като система от подбуди, предизвикващи активност в обучението. И тъй като в настоящето проучване студентите първокурсници са медицински специалисти, които надграждат своето образование, в светлината на тезата „учене през целия живот“, можем в съдържателен план да определим стимулиращите ги мотиви: постоянен интерес да се овладее знания и умения за нещо ново и непознато, осъзнат интерес към конкретната учебна дисциплина, активно участие в учебния процес, стремеж към изграждането им като успешни управленци в здравеопазването [1].

Настоящото проучване на мотивационните нагласи на студенти първокурсници, със специалност „Управление на здравните грижи“ по своята същност е микропроучване, което не претендира за изчерпателност, но дава възможност да се получи предварителна представа за нагласите и очакванията им от тяхното образование.

Ключови думи: мотивация, стимулиращи мотиви, подбуди, потребности, осъзнати нужди, нагласи, очаквания.

Summary: Expectations and attitudes of students is a need of motivation, which can be defined as a system of incentives causing activity in training. And as in the present study students freshmen are medical professionals who build their education in light of the concept of ‚lifelong learning‘, we in meaningful plan to determine stimulating them grounds: constant interest to master the knowledge and skills to something new unknown conscious interest in a particular discipline, active participation in the learning process, striving for their development as successful managers in healthcare [1].

This study of motivational attitudes of freshmen students with a degree in „Management of health care“ is inherently microprochvane, which is not exhaustive, but provides an opportunity to get a foretaste of the attitudes and expectations of their education

Key words: motivation, incentive motives, motives, needs, conscious needs, attitudes, expectations.

УВОД

Един от компонентите на ученето е мотивацията. В социалната психология тя е известна още като „нагласа“ – вътрешна предразположеност на личността да реагира по определен начин като съответно оказва влияние върху действията и преживяванията ѝ. Мотивацията е трудно измерима. В човешката дейност е известна движещата сила на мотивите. Тяхното значение е важно за активното участие на обучаемите в учебния процес. Изграждането на правилна мотивация играе важна роля и във възпитанието на

личността. Мотивът е вид подбуда, която функционира на ниво съзнание, като неговото съдържание може да е предмет, ценност, дейност, склонност, изразявана с думи. Мотивите насочват личността към дейност, свързана със задоволяването на определени потребности. Потребността е осъзната нужда, стремеж, желание за постигане на нещо, което е от голямо значение за индивида. Човешките потребности са огромни и се отличават със своята конкретност и разнообразие. И както индивидите са различни, така са различни и техните цели и поведението им. Някои ав-

тори като Ерих Фром, Ейбрахам Маслоу и други психолози привеждат дълъг списък от социални потребности - необходимост от общуване, от истина, красота, любов, нравствени потребности и др. [6]. Мотивирането е процес на формиране на психическа нагласа на личността. Мотивите за учене определят как обучаваните ще се отнесат към задачите и какво отношение ще имат към предизвикателствата, които ще срещнат при тяхното разрешаване. Ако студентите, в конкретния случай студентите първокурсници се движат от осъзнати и силни мотиви при избора на своята специалност, те ще проявяват повече енергия, целенасоченост и упоритост при постигане на цели и задачи, овладяване на знания и умения [7].

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Проведено е анкетно социологично проучване относно очакванията и мотивационните нагласи на студенти първокурсници, задочна форма на обучение, в специалност „Управление на здравните грижи“. Една от целите на изследването е да се проучат интересите на студентите, тяхната академична мотивация, а също така и да се установи степента на информираност относно бъдещата им професионална реализация. Интересите са познавателните потребности на човека и тяхното изпълняване спомага за запълването на празнините в знанията, за по-добри ориентири, за запознаването със значими факти и т. н. Не по-малко значителни по важност са целите, свързани с изследване на осъзнатостта на студентите първокурсници при избора им на специалност, както и тяхната удовлетвореност от обучението. Проучването би било основа за по-задълбочено изследване на един следващ етап от образованието на студентите, за да се извърши чрез сравнителен анализ съпоставка с първоначалните им цели, стремежи, нагласи и очаквания при овладяването на знанията и уменията в процеса на обучение.

МЕТОДИ ЗА СЪБИРАНЕ И ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Изследването е проведено през м. май 2015 г. Респондентите са 40 студенти от

първи курс в специалност „Управление на здравните грижи“, задочна форма на обучение във Факултета по обществено здраве, МУ-София, всички са от женски пол.

Използвана е анонимна социологическа анкета с наименование „Студентът първокурсник“ (Попов, Т., Студентът като субект на обучението, прил. 2, стр. 164-165). Анкетата се състои от 10 айтема от смесен тип [5]. Резултатите са обработени математически в брой и проценти и са представени графично.

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

На въпроса от какво са се ръководили при кандидатстването в настоящата специалност 87.5% съобщават, че кандидатстват за бъдеща професионална реализация в сферата на общественото здраве. 12.5% избират специалност „Управление на здравни грижи“ от интерес към професия в тази сфера. Никой от анкетираните студенти не е отговорил, че е кандидатствал в настоящата специалност под влияние на близки, под външен натиск, по подражание на приятели или да получи диплома за висше образование.

Представените резултати кореспондират с високата мотивираност на студентите да се развиват именно в тази сфера и да усъвършенстват своите професионални умения. Това от своя страна налага извода, че за да бъдат оправдани очакванията и мотивационните нагласи на студентите първокурсници, следва взаимодействието между преподаватели и обучавани да се превърне в междуличностно взаимодействие [5], защото на тази основа се формира положително отношение на студентите към обучението и стремеж към овладяване на основни положения в бъдещата им професионална реализация.

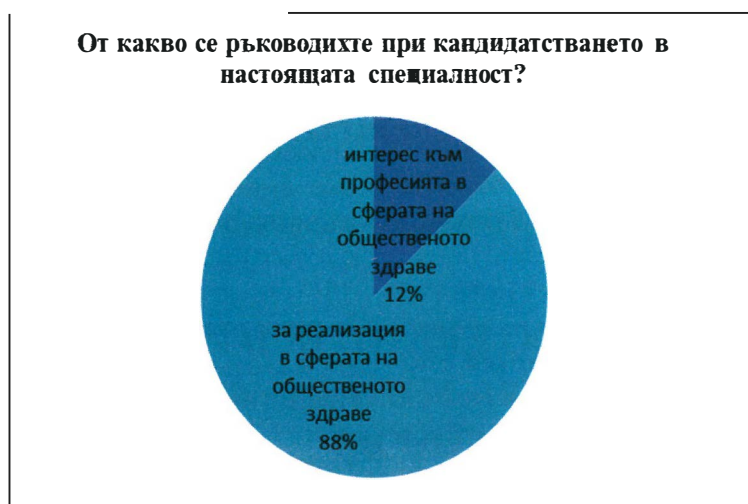
Висок е процентът на отговорите на въпроса, имат ли студентите предварителна информация за своята специалност.

90% от респондентите съобщават, че са имали предварителна представа за специалността, която са избрали, само 10% отговарят, че отчасти са имали сведения за нея.

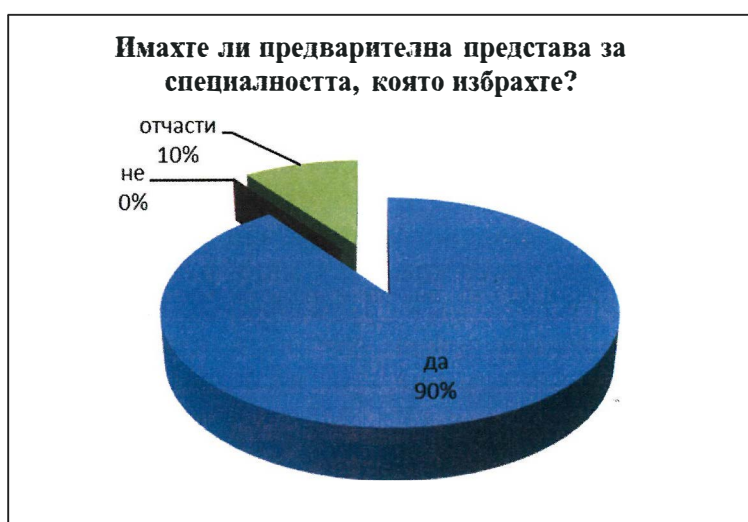
Положителен е фактът, че няма нито

СОБСТВЕНИ ПРОУЧВАНИЯ И АНАЛИЗИ

Фиг. 1. Мотив за кандидатстване в специалността „Управление на здравни грижи“

Фиг. 2. Предварителни нагласи към специалността „Управление на здравни грижи“

един отрицателен отговор. Всичко това говори за много добра осведоменост, съзнателност и целенасоченост на студентите първокурсници при избора на специалност. Следва да се има предвид, че те са в задочна форма на обучение и една значителна част от тях са здравни специалисти, които се стремят чрез овладяването на новите знания и умения да се изградят като успешни здравни мениджъри и управленски кадри в здравеопазването.

Висок е също така процентът на отговорите на въпроса „Вашите очаквания сбъднаха ли се? - 80 % отговарят, че очакванията им са се сбъднали, 5% дават отрицателни отговори, а 15% съобщават, че те донякъде са удовлетворени. Тук следва да споменем, че някои студенти, макар и да представляват незначителна част, избират да продължат своето об-

разование, ръководени от получаването на диплома за висше образование, под влияние на близки или по подражание на приятели и за да получат висока диплома. 75% съобщават, че съдържанието на провежданото обучение им е интересно, което доказва необходимото качество на обучение, от високо квалифицирани преподаватели. 25% от тях не са удовлетворени напълно. Препоръчително е в тази насока да се потърсят и предложат някои нови форми и средства на обучение, като преди всичко се увеличат практические занятия на студентите, за да се сведе този процент до минимум.

На въпроса дали посещават редовно учебните занимания - лекции, семинари, упражнения и др. 97.5% от студентите отговарят, че ги посещават редовно, а само 2.5% - отчасти.

СОБСТВЕНИ ПРОУЧВАНИЯ И АНАЛИЗИ

Студентите първокурсници са мотивирани, подхождат към процеса на обучение съзнателно и отговорно. Появяват постоянен интерес и последователност при овладяването на новите знания и умения.

На въпроса „Имате ли намерение да кандидатствате другаде догодина?“ 95% от анкетираните съобщават, че няма да кандидатстват другаде, 5% се колебаят.

студенти нямат намерение да се отказват от избраната специалност, защото според тях както условията, при които се обучават са на нужното равнище, така и удовлетвореността на очакванията им от високо качество на обучението им се е осъществила [4].

На въпроса дали са намерили общи интереси с колегите си, 92.5% съобщават

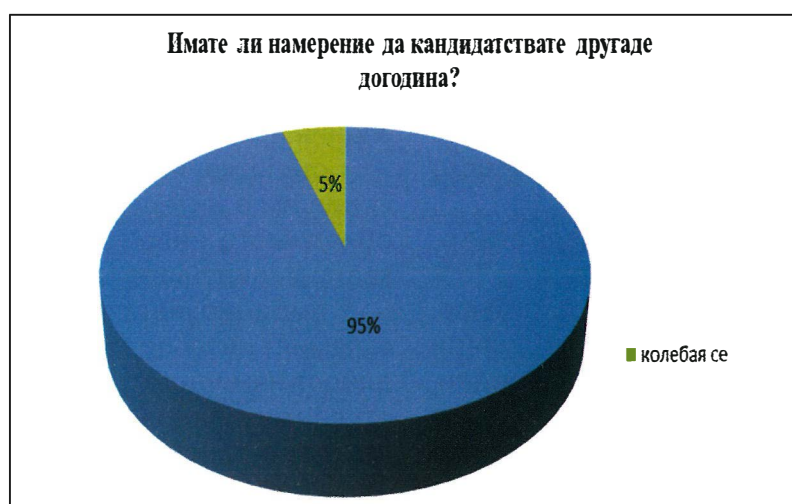
Фиг. 3. Честота на посещение на учебните занятия

Това колебание вероятно произтича от факта, че те не могат да съчетават едновременно задълженията си на работещи и редовно посещаващи учебните занимания. Въпреки, че обучението е задочно, все още, за съжаление, има работодатели, които не освобождават служителите си за очни занятия във висшите учебни заведения. Радостно е, че този процент е съвсем незначителен. Анкетираните

за успешни комуникации със своите колеги, 7.5% отговарят, че не могат да преценят. Този резултат доказва, че студентите имат силен стремеж към определено социално място в групата, както и желание за работа в екип, защото както всяка друга човешка дейност, така и практиката на здравните специалисти, здравните мениджъри и управленски кадри е свързана с осъществяването на

Фиг. 4. Желание за кандидатстване и в друга специалност

СОБСТВЕНИ ПРОУЧВАНИЯ И АНАЛИЗИ

комуникационен процес, което от своя страна води до усъвършенстване комуникативните им компетенции.

95% от анкетираните преценяват, че обучението ги изменя и обогатява в положителна насока, само 2.5% дават отрицателен отговор и също толкова не могат да преценят.

Интересът и мотивираността им не се изчерпва само с механичното овладяване на знания и умения, но и поражда необходимост от нови потребности като способства за духовното им и морално усъвършенстване.

На въпрос „С какъв успех положихте първите си изпити?“, 15% отговарят, че общият им успех от положените изпити е отличен, 22.5% - много добър, 50% - добър, 12.5% - среден. Няма неиздържали

кретния случай) стимулира младите хора за усъвършенстване и самоусъвършенстване и ги мотивира при изпълнението на основни цели и задачи не само в процеса на обучение, но и на професионално ниво [3].

ИЗВОДИ

Обобщавайки и анализирайки резултатите от отговорите на анкетираните студенти първокурсници, се налагат следните изводи:

- студентите първокурсници в специалност „Управление на здравни грижи“, задочна форма на обучение, започват своето образование с висока мотивираност и големи очаквания и нагласи за успешна професионална реализация в сферата на общественото здраве;

Фиг. 5. Оценка на ползите от обучението

първите си изпити студенти. Тъй като за повечето студенти изпитите се състоят в изработването на курсови работи и реферати, това би могло да развие допълнително творческите им способности и да ги насочи към научни търсения на бъдещото им поприще.

Относно въпрос „С какъв успех завършихте средното си образование?“, 75% от анкетираните са завършили с отличие, 25% - с много добър, няма завършили средно образование с добър и среден. Отличният и много добър успех, с който бъдещите студенти кандидатстват във висши медицински университети (в кон-

- те притежават много добра осведоменост за специалността, която са избрали, проявяват висока съзнателност и целенасоченост при усвояването на новите знания и умения;

- съдържанието на провежданото обучение им е интересно, което доказва необходимото ниво на обучение и високо квалифициран преподавателски състав.

- амбициозността, настойчивостта и големият интерес към настоящата специалност намират отражение във факта, че студентите редовно посещават учебните занимания, намират общи интереси със своите колеги и усъвършенстват комуни-

СОБСТВЕНИ ПРОУЧВАНИЯ И АНАЛИЗИ

кативните си компетенции;

- създават се благоприятни условия в процеса на обучение за развитие на творческите способности на студентите, които са предпоставка за научни търсения в бъдещото им професионално израстване;

- препоръчително е да се да се постигне личностно взаимодействие между преподаватели и обучавани, да се потърсят нови творчески възможности за обогатяването на знанията и усъвършенстването на уменията на студентите, което би довело до пълна реализация на техните очаквания и сбъждане на желанията им относно тяхното образование.

Използвана литература:

1. Воденичарова А. За някои аспекти на новия стил на управленски професионализъм в здравеопазването в България. Контакти 2015, XXXV научно-технологична сесия, с. 267-271
2. Воденичаров Ц. Десетте принципа на мениджъра. Симелпрес, С., 2010

3. Иванов Е. Студентите бакалаври от специалността специалността „Управление на здравните грижи“ за някои моменти от организацията и протичането на учебния процес, ИНГА „Тридесета научно-техническа сесия“, 26 октомври 2012, стр. 118-125, С., 2012

4. Иванов, Е., А. Воденичарова, Ив. Милушев, Международна научна школа „Парадигма“. Лято-2015, Т. 5. Педагогика, Варна 2015г., с. 113-121, ISBN: 978-619-7142-08-2

5. Попов Т. Студентът като субект на обучението. изд. Везни. С. 2006

6. Славин Р. Педагогическа психология. Наука и изкуство. С. 2004

7. Трендафилова А., А. Трайковска-Димитрова,[†]Т. Димитров. Проучване на нивото на комуникативните компетенции на студентите от специалност „Медицинска сестра“ във Факултета по обществено здраве, МУ-София. Методология и практика на преподаване в XXI век, II Международна научно-практическа конференция, Варна, 2016

Адрес за кореспонденция

Антония Трандева Трендафилова
Катедра „Медицинска педагогика“
ФОЗ, Медицински университет–София
E-mail: limi30@abv.bg

На 12 май светът празнува Международния ден на сестринството. Датата е свързана с рождения ден на Флорънс Найтингейл, жената, която въвежда нови принципи в сестринската помощ и променя завинаги професията.

През 1853 г. 33-годишната Найтингейл управлява неголяма частна болница на „Харли Стрийт“ в Лондон. През октомври 1854 г., по време на Кримската война, Флорънс, заедно с 38 помощници, сред които има монахини и милосърдни сестри, се отправя към полевите болници, в началото в Скутари, Турция, а след това и в Крим. Последователно провежда принципите на санитарството и грижата за ранените. В резултат, за по-малко от 6 месеца смъртността в лазаретите спада от 42% до 2,2 %. След завръщането ѝ в Англия през 1856 г. на Найтингейл е възложено да реорганизира армейската медицинска служба. Тя успява да постигне това, което иска - болниците са снабдени със системи за вентилация и канализация, болничният персонал задължително минава през необходимата подготовка, в болниците се въвежда строга статистическа обработка на цялата информация. Организирана е и военно-медицинска школа, а в армията започва разяснителна работа за важността на профилактиката на болестите. Найтингейл успява да събере чрез подписка голяма сума пари, с които през 1860 г. организира първото в света училище за милосърдни сестри при болницата „Свети Тома“ в Лондон. Скоро випускници на това училище започват да създават аналогични учреждения и в други болници. Умира на 90-годишна възраст, в съня си, в Лондон на 13 август 1910 г.

Честит празник на специалистите по здравни грижи!